

## ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੁੱਲਤ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਰਾਮ ਲਾਭਾਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ।

1953 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 185-ਡੀ

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 7 ਜੁਲਾਈ 1954

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ (1951 ਦਾ LXX) - ਧਾਰਾ 2(12) ਅਤੇ 4-ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ-ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ -ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ V), ਸੈਕਸ਼ਨ-115.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ਾ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਹੈ,

ਸ੍ਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ), ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 20 ਮਈ, 1953 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ 1908 ਦੇ ਐਕਟ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ 1951 ਦੇ ਐਕਟ LXX ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 20 ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡੀਕ੍ਰੈਟਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।

ਕੇ ਐਲ ਅਰੇੜਾ ਅਤੇ ਮੰਗਲ ਦਾਸ ਧਵਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ।

ਹੰਸ ਰਾਜ ਧਵਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

VOL VIII ]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

491

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. 1953 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 185-D ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ-

"ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ "ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (ਕਰਜ਼ਾ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਐਕਟ) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।"

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ, ਕਰਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਜਵਾਬਦਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 500 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 77-12-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਕਰਮ ਚੰਦ ਦਾ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਸਕੇਲਿੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਕ੍ਰੇਟਲ ਪੈਸਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 80 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਕੇ ਉਸਨੂੰ 15 ਜੁਲਾਈ, 1953 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ 20 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਡਿਕ੍ਰੇਟਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋਈ ਦੇ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ

492

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਰਾਮ ਲਾਭਾਯਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

1953 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 185-ਡੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਧ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਘੋਖਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (12) ਇੱਕ "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9, 11 ਅਤੇ 14 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਚੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ।

ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੇਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਕੇਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੇਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਬਸ਼ਰਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸਿਰਫ਼ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ 5,000, ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੈਸਰਸ ਵਿੱਚ ਪਿਟਮੈਨਜ਼ ਸ਼ੋਰਟਹੈਂਡ ਅਕੈਡਮੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੀ. ਲੀਲਾਰਾਮ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1) ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. (ਐਸ. ਆਰ. ਦਾਸ, ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ., ਸਹਿਮਤ) ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਆਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਝਗੜਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਗਿਆਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਜੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ।"

ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਏ ਗਏ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਅਧੀਨਗੀ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੇਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ

ਨਿਆਂਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ 5,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਕਮ ਹੈ।

VOL. VIII

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

495

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 1953 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 185-ਡੀ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ 'ਭੁਗਤਾਨ ਸਮਰੱਥਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁਰਕ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇਕੱਠੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ 250 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। "ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੁਰਕੀਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 80 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ 15 ਜੁਲਾਈ, 1953 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ 20 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੀ ਡਿਕ੍ਰੇਟਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 (6) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਮ ਲਭਾਇਆ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ, ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ, ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਮ ਲਭਾਇਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਦਾਅਵੇ) ਐਕਟ, 1950।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 185-ਡੀ 1953 ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਦੁਲਤ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

**ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-** ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।